

ISTARSKO-Ekomuzej iz Vodnjana / ISTRIANO-Ecomuseo di Dignano
Narodni trg 8 / Piazza del popolo 8
52215 Vodnjan-Dignano
OIB: 79418561081
Mail: info@istrian.org Web: www.istrian.org

**Strateški plan udruge ISTARSKO-Ekomuzej
iz Vodnjana
za razdoblje 2026. – 2028.**

Sadržaj

1. Uvod
2. Vizija
3. Misija
4. Što smo postigli u razdoblju 2023. – 2025.
5. SWOT analiza
6. Ciljevi
 1. Opći ciljevi
 2. Specifični ciljevi
 1. Organizacijsko jačanje udruge
 2. Onoterapija i socijalna uključenost
 3. Baština i muzejska djelatnost
 4. Obrazovanje, STEM i cjeloživotno učenje
 5. Didaktička farma i infrastruktura
 6. Financijska održivost
7. Novi projekti i programi
8. Pokazatelji uspješnosti
9. Praćenje i evaluacija

1. Uvod

Udruga ISTARSKO-Ekomuzej iz Vodnjana nevladina je, neprofitna i nestranačka udruga koja djeluje s ciljem valorizacije neiskorištenih potencijala grada Vodnjana, poboljšanja kvalitete života kroz vrednovanje vlastitih resursa, suradnju, rad i solidarnost svojih članova i lokalne zajednice, posebice autohtonom stanovništvu i ugroženim skupinama. U ostvarenju ciljeva Udruga potiče istraživanje, njegovanje, očuvanje i promicanje povijesne ruralne kulturne baštine, posebice one poljoprivredne, kroz valorizaciju proizvoda ljudskog rada te kreiranje prepoznatljivog kulturnog i turističkog identiteta Vodnjana kao destinacije bogate autohtonim prirodnim proizvodima. Udruga je osnovana 2014. godine.

Ovim strateškim planom Udruga utvrđuje smjer svog razvoja u razdoblju od 2026. do 2028. godine. Dokument nadovezuje se na Strateški plan za razdoblje 2023. – 2025. te služi kao okvir za izradu godišnjih operativnih planova, za odlučivanje o prijavama na natječeaje i za raspolaganje resursima udruge.

Razdoblje 2023. – 2025. obilježila je konsolidacija programa onoterapije kao nosivog programa udruge. Strateški plan za sljedeće trogodišnje razdoblje polazi upravo od te činjenice: cilj više nije dokazati da program djeluje, nego osigurati uvjete da djeluje cijelu godinu, za više korisnika i bez ovisnosti o jednom izvoru financiranja.

2. Vizija

Vizija Udruge jest buđenje svijesti o vrijednosti identiteta lokalne zajednice putem edukacije, konzervacije i interpretacije lokalnih prirodnih i kulturnih znamenitosti. Radom na aktivnostima i projektima lokalne i međunarodne razine očuvati lokalnu tradiciju i povezati je s održivim oblikom turizma koji može stvoriti prepoznatljiv kulturni i turistički identitet grada Vodnjana.

Za razdoblje 2026. – 2028. viziju konkretiziramo ovako: Vodnjan kao ruralna sredina u kojoj su baština, obrazovanje i briga za ranjive skupine povezani na jednom mjestu – ekomuzej i didaktička farma koji rade dvanaest mjeseci godišnje, otvoreni svima i održivi bez ovisnosti o jednom izvoru financiranja.

3. Misija

Misija Udruge je oživljavanje izvornog duha grada Vodnjana kroz vrednovanje postojećih lokalnih resursa, čineći Grad cjelogodišnjom destinacijom prepoznatljivom po tradicionalnim istarskim proizvodima, zanatima i specifičnim kulturnim običajima, uz istodobno pružanje konkretne i mjerljive usluge zajednici – prije svega osobama s intelektualnim teškoćama, djeci i starijim mještanima.

4. Što smo postigli u razdoblju 2023. – 2025.

Onoterapija

Najznačajniji rezultat razdoblja je konsolidacija programa onoterapije – terapije potpomognute magarcima za osobe s intelektualnim teškoćama. Program je prerastao iz povremene aktivnosti u sustavno dokumentiran i neovisno vrednovan program, jedini takav u Republici Hrvatskoj:

- **58 korisnika i 37 provedenih sesija**, svaka dokumentirana i vrednovana po više od 12 pokazatelja.
- **Dvije neovisne evaluacije** partnerskih ustanova: Dnevni centar za radnu terapiju i rehabilitaciju Pula (40 korisnika, 18 dimenzija) i Centar za rehabilitaciju Pula – organizirano stanovanje (18 korisnika).
- Pобоljšanje raspoloženja kod **90 %** korisnika, razvoj empatije kod 88 %, smanjenje napetosti kod 75 %.
- **86 % sesija** odvija se u slobodnom kretanju, bez prisile.
- Izrađena i objavljena mrežna stranica programa s javno dostupnom dokumentacijom i rezultatima.

Obrazovanje i STEM

- Od rujna 2024. provode se **STEM radionice** za djecu predškolske i školske dobi, uz robotski sustav FarmBot, hidroponski toranj, meteorološku stanicu i senzore tla i vode, financirane od Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade.
- U suradnji s Udrugom Informo suosnovano je **Učilište INTERNATURAL**, ustanova za cjeloživotno obrazovanje.
- Nastavljena je suradnja s vodnjanskim vrtićima i Osnovnom školom Vodnjan.

Baština i muzejska djelatnost

- Kuća tradicija nastavila je rad kao stalni postav muzeja s prikazom svakodnevnog života ruralnog čovjeka; kumulativno više od 10.000 domaćih i stranih posjetitelja.
- Proveden je višegodišnji program „**Drugo desetljeće vrednovanja vodnjanskih tradicija**“.
- Očuvanje autohtone sorte istarskog magarca kroz rad s terapijskim magarcima Pinocchio i Morom, potomcima Stele – posljednje magarice koja je radila u polju u Istri.

Međunarodna prepoznatljivost

- Proveden međunarodni projekt **GELATO n the Road** (program Kreativna Europa, 12 europskih zemalja), kojim je stvorena prva europska Cesta sladoleda.
- Priznanje **Presidij Vin de Rosa** međunarodne Slow Food zajednice za očuvanje autohtonog vina Vodnjanštine.
- Sudjelovanje na festivalu Terra Madre Salone del Gusto u Torinu i na sajmu Slow Wine u Bologni.
- Ugošćivanje međunarodnih volontera kroz Europske snage solidarnosti, u suradnji s Udrugom Informo.

Organizacijski i infrastrukturni rezultati

- **Šest stalno zaposlenih osoba**, svi na neodređeno vrijeme, uz **9 volontera i 12.586 volonterskih sati** u 2025. godini.
- Udruga zapošljava osobu s invaliditetom na neodređeno vrijeme; dva dokumentarna filma o inkluzivnom zapošljavanju snimljena su na primjeru udruge.
- U prosincu 2024. započeta je **izgradnja geodetske kupole** na Didaktičkoj farmi, kojom se dobiva zatvoren prostor za edukativne programe tijekom cijele godine.
- Ukupno ostvareni prihodi u 2025. godini iznosili su **203.569,25 EUR**, uz 350 članova, od kojih 300 s područja Grada Vodnjan - Dignano.

5. SWOT analiza

SNAGE • Jedini sustavno dokumentiran i neovisno vrednovan program onoterapije u Republici Hrvatskoj • Dvije neovisne evaluacije partnerskih ustanova s mjerljivim rezultatima • Šest stalno zaposlenih na neodređeno vrijeme • Dva vlastita programska prostora: Kuća tradicija i Didaktička farma • 350 članova, od kojih 300 s područja Grada • 12.586 volonterskih sati godišnje • Iskustvo u pisanju i provedbi nacionalnih i europskih projekata • Stabilan odnos s Gradom Vodnjan - Dignano i Istarskom županijom • Inkluzivno zapošljavanje kao dokazana praksa • Raznolikost vještina i višejezičnost radnog tima	SLABOSTI • Programi na farmi ovise o vremenskim uvjetima; zimi se prekidaju zbog nedostatka zaštićenog i prohodnog prostora • Krov Kuće tradicija ima više ozbiljnih propuštanja, što ograničava korištenje stalnog postava i ugrožava građu • Visok udio javnih i projektnih prihoda; samofinanciranje iznosi 20,01 % • U 2025. ostvaren je manjak prihoda od 31.592,51 EUR • Programi počivaju na malom broju ključnih osoba • Nematerijalna baština Vodnjanštine nije sustavno zabilježena • Nedostatak vremena za pripremu i pisanje novih projekata
PRILIKE • Dovršetak geodetske kupole i uređenje farme otvaraju cjelogodišnji rad • Proširenje onoterapije na nove ustanove i na individualne korisnike • Model sponzoriranih besplatnih sesija i korporativno sponzorstvo • Donacijska kampanja i program Erste banke „Ostavi dobar trag“ • Rast vlastitih prihoda kroz edukacije, turističke posjete i ecoLAB • Interes vrtića i škola za radionice na farmi • Europski programi: Erasmus+, Europske snage solidarnosti, Kreativna Europa • Formaliziranje obrazovnih programa kroz Učilište INTERNATURAL • Pretvaranje dijela djelatnosti u integrativnu radionicu za zapošljavanje osoba s invaliditetom	PRIJETNJE • Ovisnost o godišnjim natječajima i o odlukama pojedinačnih davatelja • Daljnje propuštanje krova može trajno oštetiti muzejsku građu • Odlazak ili dulja odsutnost ključnih osoba zaustavlja programe • Rast troškova rada i režija brži od rasta prihoda • Pasivnost lokalne zajednice i uprave • Nedostatak partnera na lokalnom području

6. Ciljevi

6.1. Opći ciljevi

- Pomaganje članovima i lokalnoj zajednici, pogotovo autohtonom stanovništvu i ugroženim skupinama, u poboljšanju kvalitete života kroz vrednovanje vlastitih resursa, suradnju, rad i solidarnost.
- Istraživanje, njegovanje, očuvanje i promoviranje povijesne ruralne kulturne baštine, osobito one poljoprivredne, kroz valorizaciju proizvoda ljudskog rada te kreiranje prepoznatljivog kulturnog i turističkog identiteta Vodnjana.
- Zaštita i revitalizacija materijalne i nematerijalne baštine, uključujući tradicionalne alate, zanate i umijeća.
- Očuvanje i promoviranje autohtone sorte istarskog magarca.
- Održavanje i kultiviranje zemljišta, vraćanje u upotrebu zapuštenih i napuštenih objekata i poljoprivrednih površina te očuvanje izvornih sorti i biološke raznolikosti.
- Razvoj demokratizacije i aktivnog građanstva.
- Organiziranje i vođenje volonterskih i radnih akcija, praktičnih prikaza, radionica, edukacija, degustacija, kulturnih manifestacija i izložbi.
- Umrežavanje Vodnjana s europskim i svjetskim gradovima i ruralnim sredinama te poticanje međuregionalne europske kulturne suradnje.
- Ostvarivanje trajne materijalno-financijske samostalnosti udruge i njenih članova.

6.2. Specifični ciljevi

6.2.1. Organizacijsko jačanje udruge

Kadrovski. Zadržati postojećih šest radnih mjesta na neodređeno vrijeme i stabilizirati ih kroz bolje planiranje prihoda. Ulagati u dodatnu edukaciju zaposlenika, volontera i članova, osobito iz područja terapije potpomognute životinjama i rada s ranjivim skupinama. Uvesti redovitu evaluaciju rada tima, pojedinačno i cjelovito. Smanjiti ovisnost programa o pojedinim osobama kroz dokumentiranje protokola rada i uvođenje zamjena.

Financijski. Povećati udio vlastitih i privatnih prihoda s 20 % na 35 % do kraja 2028. godine, kako udruga ne bi ovisila isključivo o sredstvima odobrenima po natječajima. Gospodarske aktivnosti kojima se to postiže: turističke posjete, degustacije i prodaja vlastitih proizvoda; radionice i team building na teme održive poljoprivrede; programi Učilišta INTERNATURAL; sponzorirane sesije onoterapije i korporativno sponzorstvo. Do kraja razdoblja ispitati uvjete za pretvaranje dijela djelatnosti u **integrativnu radionicu** za zapošljavanje osoba s invaliditetom.

6.2.2. Onoterapija i socijalna uključivost

Program onoterapije prelazi s osam na dvanaest mjeseci rada godišnje i postaje trajna usluga zajednici, a ne sezonska aktivnost. Ključne mjere: dovršetak geodetske kupole, uređenje prohodnih i pristupačnih puteljaka, obnova štala i ograde, formaliziranje protokola rada i evaluacije, proširenje kruga suradničkih ustanova te uvođenje modela sponzoriranih besplatnih sesija kako ni jedna obitelj ne bi odustala zbog troška.

6.2.3. Baština i muzejska djelatnost

Zabilježiti i trajno predstaviti nematerijalnu baštinu Vodnjanštine, prije svega ulogu istarskog magarca u poljoprivrednom životu. Mjere: prikupljanje i snimanje kazivanja starijih mještana, izrada trajnih edukativnih sadržaja na farmi i u Kući tradicija, međugeneracijske radionice te rješavanje sanacije krova Kuće tradicija radi zaštite građe i pune upotrebe stalnog postava.

6.2.4. Obrazovanje, STEM i cjeloživotno učenje

Didaktička farma postaje redovito odredište vodnjanskih vrtića i škola te nositelj neformalnog obrazovanja o održivom razvoju. Mjere: nastavak i proširenje STEM radionica, razvoj programa Učilišta INTERNATURAL, uključivanje djece u sve faze poljoprivrednih radova te razvoj edukacija za odrasle i poljoprivrednike.

6.2.5. Didaktička farma i infrastruktura

Farma kao funkcionalna, sigurna i pristupačna cjelina koja služi svim programima i čuva autohtone sorte i pasmine. Mjere: dovršetak geodetske kupole, uređenje puteljaka s potpunom pristupačnošću invalidskim kolicima, obnova štala, nadstrešnica i ograde, održavanje maslinika, vrtova i botaničkog vrta te briga o autohtonim životinjama.

6.2.6. Financijska održivost

Zatvoriti manjak prihoda i izgraditi stabilnu financijsku osnovu kroz diversifikaciju izvora, rast vlastitih prihoda, redovito i javno izvještavanje o utrošku sredstava te kroz razvoj kruga privatnih donatora i sponzora.

7. Novi projekti i programi

U razdoblju 2026. – 2028. Udruga planira kontinuirano prijavljivanje na sljedeće izvore financiranja:

- **Grad Vodnjan - Dignano** – redoviti godišnji natječaji za programe i projekte udruga te institucionalna podrška.
- **Istarska županija** – natječaji za programe u kulturi, poljoprivredi i socijalnoj skrbi.
- **Zaklada Istra – Fondazione Istria** – natječaj „Mali projekti za bolje sutra“ i drugi programi Zaklade.
- **Ministarstvo kulture i medija RH** – programi zaštite i očuvanja kulturne baštine te muzejske djelatnosti.
- **Središnji državni ured za demografiju i mlade** – nastavak financiranja STEM programa za djecu.
- **Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom** – programi zapošljavanja i integrativne radionice.
- **Erasmus+ i Europske snage solidarnosti** – dolazak međunarodnih volontera i programi obrazovanja odraslih, u partnerstvu s Udrugom Informo.
- **Kreativna Europa** – nastavak rada na međunarodnim projektima kulturne baštine i gastronomije.
- **Erste banka** – „Ostavi dobar trag“ i drugi korporativni donacijski programi.
- **Donacije građana i privatnih donatora** kroz vlastite donacijske kampanje.

Prednost pri prijavi imaju projekti koji izravno doprinose cjelogodišnjem radu programa onoterapije, pristupačnosti farme i bilježenju nematerijalne baštine.

8. Pokazatelji uspješnosti

Pokazatelj	2026.	2027.	2028.
Mjeseci rada programa onoterapije godišnje	8	12	12
Provedenih sesija onoterapije godišnje	40	60	80
Korisnika onoterapije godišnje	60	75	90
Suradničkih ustanova	2	3	4
Neovisnih evaluacija godišnje	2	2	2
Zabilježenih kazivanja starijih mještana	10	30	50

Trajnih edukativnih sadržaja na farmi i u Kući tradicija	2	6	10
Djece uključene u STEM i edukativne radionice godišnje	200	300	400
Odgojno-obrazovnih ustanova u suradnji	3	5	6
Posjetitelja Kuće tradicija godišnje	1.500	2.000	2.500
Udio vlastitih i privatnih prihoda u ukupnim prihodima	20 %	30 %	35 %
Broj različitih donatora godišnje	6	8	10
Volonterskih sati godišnje	12.500	13.000	14.000
Pristupačnost farme invalidskim kolicima	djelomična	potpuna	potpuna

9. Praćenje i evaluacija

Provedbu strateškog plana prati Upravni odbor udruge. Pokazatelji se mjere na kraju svake kalendarske godine i objavljuju u godišnjem izvješću o radu, koje se usvaja na skupštini i objavljuje na mrežnim stranicama udruge, zajedno s financijskim izvještajima. Strateški plan razrađuje se u godišnje operative planove, a revidira se po potrebi, a najkasnije na kraju razdoblja.

Strateški plan usvojen na skupštini Udruge

ISTARSKO Ekomuzej u Vodnjana

Predsjednik udruge